

Bruxelles, 25. travnja 2025.
(OR. en)

7942/25

LIMITE

JEUN 48
EDUC 107
SOC 219

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Nacrt zaključaka Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o zajednici mladih u Europi utemeljenoj na europskim vrijednostima za zajedničku i sigurnu Europu
– *odobrenje*

1. Radna skupina za mlade razmatrala je navedeni nacrt zaključaka Vijeća na nizu sastanaka. S priloženim tekstom slažu se sve delegacije.
2. Odbor stalnih predstavnika poziva se da potvrdi da postoji dogovor o priloženom tekstu i podnese ga Vijeću za obrazovanje, mlade, kulturu i sport na odobrenje na sastanku 12. svibnja 2025. i naknadnu objavu u *Službenom listu Europske unije*.

Nacrt zaključaka Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o zajednici mladih u Europi utemeljenoj na europskim vrijednostima za zajedničku i sigurnu Europu

VIJEĆE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

1. Europska unija temelji se na zajedničkim vrijednostima¹ poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, što su temeljna načela sadržana u Ugovoru o Europskoj uniji. Te su europske vrijednosti univerzalne i služe kao temelj za izgradnju zajedničkog i sigurnog europskog društva.
2. Povelja Europske unije o temeljnim pravima, kojom se potvrđuju prava i slobode svih pojedinaca, uključujući mlade, pruža čvrst okvir za dostojanstvo, jednakost, sudjelovanje i zaštitu. Ti instrumenti usmjeravaju rad na stvaranju sigurnog i uključivog okruženja za sve mlade u Europi, uz poticanje njihova razvoja i angažmana u društvu.²

¹ Članak 2. Ugovora o Europskoj uniji.

² Povelja Europske unije o temeljnim pravima (2012/C 326/02), SL C 326, 26.10.2012., str. 391–407.

3. U europskom stupu socijalnih prava priznaju se prava mladih na pristup obrazovanju i osposobljavanju, jednakim mogućnostima i zaštiti od diskriminacije, čime se podupire stvaranje uključivih i otpornih zajednica u kojima se mladi aktivno angažiraju i u kojima imaju ekonomsku i socijalnu sigurnost.³ U tom smislu, u Zaključcima Vijeća o doprinosu obrazovanja i osposobljavanja jačanju zajedničkih europskih vrijednosti i demokratskoga građanstva⁴ države članice pozvane su da u poseban kontekst poučavanja zajedničkih europskih vrijednosti i demokratskoga građanstva uključe kontinuirano posvećivanje pažnje jednakosti i raznolikosti.
4. Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019.–2027.⁵ uključuje 11 europskih ciljeva za mlade, u kojima se naglašava ključna uloga mladih u izgradnji zajedničke i sigurne Europe. U okviru triju temeljnih stupova – uključivanja, povezivanja i osnaživanja – ističe se važnost smislenog sudjelovanja, poticanja uzajamnog razumijevanja i osiguravanja toga da mladi u Europi raspolazu kompetencijama i mogućnostima koje su im potrebne za aktivan doprinos otpornom i uključivom društvu.⁶ Strategija EU-a za mlade pruža okvir za aktivan angažman, samostalnost i uključenost mladih, čime se potiče osjećaj zajedničke odgovornosti za zajednički europski identitet.

³ Europski stup socijalnih prava, Poglavlje I.: Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. (2017/C 428/09), SL C 428, 13.12.2017., str. 10–15.

⁴ Zaključci Vijeća o doprinosu obrazovanja i osposobljavanja jačanju zajedničkih europskih vrijednosti i demokratskoga građanstva, SL C, C/2023/1419, 1.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>.

⁵ Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., SL C 456, 18.12.2018., str. 1–22.

⁶ Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019.–2027.

5. Aktivni angažman mladih u postupcima donošenja odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini važan je za poticanje osjećaja odgovornosti za sadašnjost i budućnost Europske unije. Strukturirani mehanizmi sudjelovanja mladih, kao što je dijalog EU-a s mladima, pružaju platformu za smisleno sudjelovanje, što mladima omogućuje da predstavljaju svoju perspektivu, utječu na razvoj politika i doprinose oblikovanju zajedničke i sigurne Europe.⁷
6. Mlade bi, kao pokretače promjena i ključne dionike u oblikovanju budućnosti Europe, od rane dobi trebalo osnaživati i omogućiti im da razumiju načela, vrijednosti i funkcioniranje EU-a, u skladu s ciljem za mlade br. 1⁸, te da aktivno doprinose demokratskim procesima, civilnom društvu i socijalnoj uključenosti Europske unije u skladu s ciljem za mlade br. 9⁹.
7. Borba protiv dezinformacija i pogrešnih informacija te pružanje pouzdanih informacija ključni su za zaštitu demokratskih procesa i zaštitu mladih od manipulacije. Podizanje svijesti o kibernetičkoj sigurnosti, poticanje digitalne i medijske pismenosti te kultura pojačanog opreza među mladima omogućuju[...] im da prepoznaju i ublaže digitalne prijetnje, čime se promiče sigurno i otporno digitalno okruženje.¹⁰

⁷ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o socijalnoj dimenziji održive Europe za mlade (2023/C 185/06), SL C 185, 26.5.2023., str. 21–28.

⁸ Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019.–2027., cilj za mlade br. 1, Povezivanje EU-a s mladima.

⁹ Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019.–2027., cilj za mlade br. 9, Prostor i sudjelovanje za sve.

¹⁰ Akcijski plan za europsku demokraciju; Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021.–2027., COM(2020) 624 final, SWD(2020) 209 final; Zaključci Vijeća o medijskoj pismenosti u svijetu koji se neprestano mijenja, SL C 193, 9.6.2020., str. 23–28.

8. Sve veći zdravstveni izazovi s kojima se suočavaju mladi, uključujući one povezane s mentalnim zdravljem i dobrobiti, još izraženiji zbog posljedica pandemije bolesti COVID-19 i drugih društvenih promjena i pritisaka na internetu i izvan njega, moraju biti prioritet na svim razinama. Podupiranje mentalne otpornosti mladih presudno je ne samo za njihov osobni razvoj već i za poticanje sigurnog i uključivog europskog društva u kojem mladi mogu napredovati kao aktivni sudionici u demokratskim i društvenim procesima, kao i u svojem profesionalnom životu.¹¹
9. Mladi diljem Europe nailaze na izazove koji su usko povezani s europskim vrijednostima i među kojima su zabrinutost zbog vladavine prava, sužavanje prostora za građansko djelovanje i sve veće prijetnje demokratskom sudjelovanju. Iako ta pitanja, u kombinaciji s najvažnijim globalnim izazovima kao što su klimatske promjene, demografska transformacija, digitalna i zelena transformacija, dezinformacije, međunarodne političke napetosti i oružani sukobi, pogoršavaju nejednakosti i stvaraju prepreke koje pojedinim mladima onemogućuju uključivanje u društvene i demokratske procese, drugima su katalizator za aktivno sudjelovanje u demokratskim raspravama i djelovanjima u područjima kao što su ljudska prava, mentalno zdravlje, međugeneracijska pravda, klimatska pravda i društvene promjene.¹²
10. Razni programi i inicijative EU-a, kao što su Erasmus+, Europske snage solidarnosti, program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti, Europski socijalni fond plus, uključujući, gdje je primjenjivo, inicijativu „Aim, Learn, Master, Achieve” (ALMA), DiscoverEU, Garanciju za mlade, dijalog EU-a s mladima i Europsku godinu mladih 2022., uspješno su doprinijeli povećanju sudjelovanja mladih, razvoju kompetencija, socijalnoj mobilnosti i prekograničnom promicanju europskih vrijednosti, ovisno o slučaju.

¹¹ Europska komisija / EACEA / Youth Wiki, 2022. *The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people. Policy responses in European countries. Youth Wiki report.* (Izvešće platforme Youth Wiki naslovljeno „Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na mentalno zdravlje mladih. Odgovori politika u europskim zemljama”), Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije; Flash Eurobarometar 545 – Mladi i demokracija, svibanj 2024.

¹² Flash Eurobarometar 545 – Mladi i demokracija, svibanj 2024.

POTVRĐUJUĆI DA:

11. Izgradnja snažne zajednice mladih u Europi ključna je za svladavanje izazova s kojima se suočavaju mladi, među kojima su osjećaj isključenosti i osjećaj razočaranja u institucije EU-a. Izazovi kao što su problemi s mentalnim zdravljem, sve veća nejednakost i percepcija nedovoljne uključenosti u postupak donošenja odluka u EU-u doprinijeli su tome da dio mladih nema povjerenje u institucije.¹³
12. Iako je ohrabrujuće da mladi i dalje gaje snažan osjećaj europskog identiteta, povjerenje u europske institucije opada, a sve manje mladih planira sudjelovati na europskim izborima. Kako bi se to povjerenje ponovno izgradilo, veći naglasak trebalo bi staviti na uključive politike kojima se odgovara na konkretne potrebe i bojazni mladih, na građanski odgoj i obrazovanje, međugeneracijsku suradnju, promicanje zajedničkih vrijednosti i poticanje aktivnog angažmana mladih u demokraciji i civilnom društvu te osiguravanje pristupa pouzdanim izvorima informacija.¹⁴
13. Globalni izazovi 21. stoljeća, kao što su problemi s mentalnim zdravljem, digitalna i zelena transformacija, klimatska kriza, socijalna nejednakost, polarizacija, prijetnje vladavini prava i kršenja temeljnih prava, međunarodne političke napetosti i oružani sukobi, zahtijevaju jedinstven europski odgovor. Uključivanjem mladih u Europi u rješavanje tih pitanja putem smislenog sudjelovanja u postupcima donošenja odluka osigurat će se da Europa ostane sigurna i održiva regija za buduće generacije.
14. Sektor mladih može imati ključnu ulogu u integriranom i međusektorskom pristupu utvrđivanju, sprečavanju i suzbijanju nasilne radikalizacije mladih protiv europskih vrijednosti.

¹³ Flash Eurobarometar 545 – Mladi i demokracija, svibanj 2024.

¹⁴ *Young Citizens' Views and Engagement in a Changing Europe* (Stajališta i angažman mladih građana u Europi koja se mijenja), Europsko izvješće o međunarodnoj studiji IEA-e iz 2022. o građanskom odgoju i obrazovanju, Springer, 2022.

15. Dijalog s djecom i mladima putem participativnih mehanizama kao što su platforma EU-a za sudjelovanje djece i dijalog EU-a s mladima pokazuje važnost stvaranja uključivih i sigurnih prostora u kojima oni mogu izraziti svoja stajališta i smisleno sudjelovati u oblikovanju sadašnjosti i budućnosti Europe.¹⁵ Osim toga, jednako je važno da se mišljenja mladih uzmu u obzir pri oblikovanju politika.

UZIMAJUĆI U OBZIR DA:

16. Današnji svijet suočava se s prijetnjama koje se mijenjaju i novim prijetnjama demokraciji i vladavini prava, globalnom ekološkom i klimatskom krizom, prijetnjama javnom zdravlju, kampanjama dezinformiranja, neopravdanim agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, aktualnim sukobom na Bliskom istoku i drugim globalnim sukobima. Te su krize dovele do nestašice energije, inflacije, gospodarske i socijalne nestabilnosti, nejednakosti i masovnih migracija, ali i potaknule traganje za inovativnim rješenjima za ublažavanje njihovih posljedica. Izazovi su uzrokovali još složeniju situaciju, ali su isto tako stvorili prilike za poticanje inovacija i rješavanje najvažnijih društvenih i okolišnih pitanja.
17. Istodobno, ubrzana digitalna transformacija i zelena tranzicija Europe donijele su izazove i prilike. Iako se zbog tih zbivanja mogu povećati nejednakost i društvena polarizacija te ona mogu negativno utjecati na zdravlje, pa tako i na mentalno zdravlje, što posebno pogađa mlade, ujedno su potaknula inovacije, stvorila nove prilike za obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje te ojačala povezanost. Iskorištavanje tih prilika i svladavanje izazova iziskuje stalan rad na poticanju uključivosti, promicanju međugeneracijske pravednosti i iskorištavanju potencijala mladih u Europi da doprinesu sigurnijoj, pravednijoj i održivijoj Europi.¹⁶

¹⁵ Lundy, L. (2007.). „Voice” is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child (Glas nije dovoljan: konceptualizacija članka 12. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta), British Educational Research Journal, 33(6), 927–942. U Lundyjevu modelu, koji je podržan u inicijativama Europske komisije, ističu se četiri elementa koja su ključna za smisleno sudjelovanje mladih u oblikovanju politika i odluka koje utječu na njihove živote, a to su prostor, glas, publika i utjecaj.

¹⁶ Izvješće Europske komisije: Indeks gospodarske i društvene digitalizacije (DESI), 2022.

18. Suradnja među državama članicama potrebna je za jačanje i uključivanje perspektiva mladih u politike kako bi se osiguralo da se tim politikama odgovara na različite realnosti mladih u Europi, uključujući mlade s manje mogućnosti i one kojima prijeti isključenost.
19. Poboljšanje postojećih aktivnosti za potporu aktivnom angažmanu, osnaživanju i otpornosti mladih nužno je za odgovor na višedimenzionalne izazove s kojima se danas suočavaju mladi u Europi. To može uključivati promicanje razvoja osobnih i socijalnih kompetencija u svim okruženjima i tijekom cijelog života¹⁷, poboljšanje pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju prilagođenom budućim potrebama tržišta rada, rješavanje problema nedostatka i manjka vještina, neformalno i informalno učenje, poboljšanje digitalne i medijske pismenosti, razvoj uključivih mogućnosti za građansko i demokratsko sudjelovanje, uključujući pružanje prilika za rad s mladima i volontiranje¹⁸, te daljnji razvoj sustava potpore mentalnom zdravlju¹⁹. Jačanje tih aktivnosti pomoći će u izgradnji zajedničke, sigurne i angažirane europske zajednice u kojoj je mladima omogućeno da razviju svoj puni potencijal i u kojoj mogu aktivno doprinijeti održivoj i kohezivnoj budućnosti.

¹⁷ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o europskim i međunarodnim programima politika o djeci, mladima i pravima djece, SL C, C/2024/3528, 4.6.2024.

ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3528/oj>.

¹⁸ Preporuka Vijeća od 20. studenoga 2008. o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji, SL C 319, 13.12.2008., str. 8–10.

¹⁹ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju mladih u Europskoj uniji, SL C, C/2023/1337, 30.11.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj>.

20. Na Konferenciji EU-a za mlade održanoj u Lublinu od 2. do 5. ožujka 2025. mladi su dali sljedeće preporuke:

1. Mladi su naglasili da je potrebno povećati nadu mladih u demokratsku i sigurnu budućnost povećanjem njihova povjerenja u demokratske institucije na svim razinama, njihove otpornosti i doprinosa izgradnji mira kako bi se spriječili gubitak motivacije, neaktivnost i političko otuđenje. To se može postići:
 - a) proglašenjem europske godine otpornosti i povećanjem dugoročnih i lako dostupnih financijskih sredstava EU-a za projekte otpornosti mladih i pripravnost na krize;
 - b) jačanjem sudjelovanja mladih u donošenju odluka putem mjera kao što su europske građanske inicijative pod vodstvom mladih, provjera usklađenosti zakonodavstva s pravima mladih na nacionalnoj i europskoj razini te dijalog EU-a s mladima. Te bi mjere trebale uključivati transparentne postupke praćenja kojima se nadzire provedba prijedloga politika, kao i partnerstva s organizacijama mladih u pogledu komunikacije i informiranja kako bi se doprlo do raznolikih skupina mladih i kako bi se mladim čelnicima omogućilo da premoste jaz između mladih i oblikovatelja politika EU-a;
 - c) poticanjem mladih da se kandidiraju na izborima mjerama kao što su kvote, politička pripravništva, snižavanje dobi za kandidiranje i pružanje stvarnih prilika mladima da budu izabrani;
 - d) uvođenjem građanskog obrazovanja kao obaveznog predmeta u formalno obrazovanje, sa sveobuhvatnim kurikulumom koji se provodi i izrađuje u suradnji s nevladinim organizacijama. Time bi se trebala poticati građanska odgovornost, promicati europske vrijednosti, civilno društvo, kritičko razmišljanje, demokratsko sudjelovanje i uloga demokratskih institucija.

2. Dezinformacije i pogrešne informacije ugrožavaju demokratske vrijednosti, narušavaju povjerenje u institucije i uzrokuju polarizaciju. To dovodi do skepticizma, neaktivnosti i problema s mentalnim zdravljem među mladima, kao i do nemogućnosti donošenja utemeljenih odluka. Jačanje otpornosti mladih u digitalnom okruženju i daljnja zaštita demokratskih vrijednosti na kojima se temelji EU mogu se postići:
- a) zajedničkim osmišljavanjem okvirâ za digitalno učenje u suradnji s mladima (formalnih, neformalnih, informalnih) u područjima kao što su razumijevanje algoritama, medijska pismenost, kibernetička sigurnost, provjeravanje činjenica, digitalni otisak, upravljanje informacijama, kritičko razmišljanje, etički mediji i upotreba umjetne inteligencije;
 - b) provedbom transparentnih postupaka provjere i preuzimanja odgovornosti za društvene medije, kao i označivanjem kvalitete medija kako bi se potaknulo odgovorno digitalno ponašanje;
 - c) potporom poduzećima i *start-up* poduzećima koja vode mladi u području društvenih medija i umjetne inteligencije.

U SKLADU S TIM POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

21. pojačaju obrazovanje i osposobljavanje u području demokratskoga građanstva, digitalnu i medijsku pismenost, ako je primjenjivo, formalnim, neformalnim i informalnim učenjem koje mladima omogućuje stjecanje znanja, vještina i stavova koji su im potrebni za učinkovito i odgovorno sudjelovanje u društvu te za upotrebu novih tehnologija i inovacija. Tim bi se inicijativama u obzir trebale uzeti različite potrebe mladih, među ostalim mladih s manje mogućnosti i onih u ranjivom položaju, te promicati razumijevanje demokratskih vrijednosti i procesa, aktivno sudjelovanje u građanskoj i europskoj zajednici i razvoj kritičkog razmišljanja, zajedno s digitalnom i medijskom pismenošću, u cilju suočavanja s društvenim izazovima i poticanja uključivih i otpornih zajednica;

22. ističu ulogu rada s mladima kao pokretača europskih vrijednosti, razvoja kompetencija i smislenog sudjelovanja mladih. U raznim aspektima rada s mladima primjenjuju se različite metode za doprinos povezanim društvu;
23. dodatno promiču aktivno sudjelovanje mladih u demokratskim procesima, što pomaže u stvaranju uključivije demokracije koja predstavlja različite potrebe njezinih građana, tako da jačaju građansko sudjelovanje mladih i podupiru mlade u njihovu sudjelovanju na izborima;
24. osiguraju da mladi imaju jednak pristup sigurnim i uključivim okruženjima u kojima se potiču razvoj njihovih psihosocijalnih vještina i sudjelovanje u aktivnostima izgradnje zajednice. Te bi aktivnosti mogle uključivati volonterske programe, međugeneracijske projekte i lokalne inicijative koje se bave društvenim i okolišnim izazovima, a sve to doprinosi izgradnji i jačanju osjećaja pripadnosti u lokalnim, regionalnim, nacionalnim i europskim zajednicama;
25. promiču međukulturni i međugeneracijski dijalog i solidarnost te suzbijaju sve oblike diskriminacije, rasizma, antisemitizma i ksenofobije te druge vrste netolerancije²⁰, primjerice provedbom relevantnih javnih politika putem programa za stjecanje vještina, kampanja za podizanje svijesti i aktivnosti učenja, informalnih i neformalnih, koje odražavaju raznolikost europskih zajednica i usmjerene su na očuvanje i poboljšanje te raznolikosti;

²⁰ Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020.–2025., COM(2020) 565 final; Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025., COM/2020/152 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A52020DC0152>; Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025., COM/2020/698 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020DC0698>; i Strategiju EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života (2021.–2030.), COM/2021/615 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52021DC0615>.

26. podupiru organizacije mladih, osobe koje rade s mladima i druge relevantne dionike, posebno one koji doprinose promicanju Europske unije i demokratskih vrijednosti, koji razvijaju osobne i socijalne kompetencije mladih kako bi im se omogućilo da surađuju sa zajednicama i učinkovito se suočavaju s društvenim izazovima;
27. promiču razvoj vještina kritičkog razmišljanja kod mladih, omogućujući im da zahvaljujući kritičkom i neovisnom načinu razmišljanja analiziraju informacije, procjenjuju pretpostavke i snalaze se u složenim društvenim pitanjima. Njegovanjem tih vještina mladi se mogu osposobiti da postanu aktivni i informirani građani koji znatno doprinose pozitivnim promjenama u svojim zajednicama i šire;
28. podupiru procjenu politika za mlade i programa rada s mladima kako bi se osiguralo da budu uključivi i učinkoviti te da odražavaju različite i promjenjive potrebe mladih diljem EU-a, među ostalim mladih s manje mogućnosti i onih kojima prijeti isključenost;
29. potiču i olakšavaju suradnju među obrazovnim ustanovama, organizacijama mladih, kulturnim ustanovama i širom zajednicom kako bi se uspostavila sinergija kojom se mlade potiče na aktivno sudjelovanje u kulturnom, društvenom, građanskom i sportskom životu. Poticanjem mogućnosti zajedničkog učenja i poboljšanjem uzajamnog razumijevanja tim se naporima može doprinijeti izgradnji demokracije, promicati uključive i otporne zajednice te osnažiti mlade da postanu aktivni i angažirani građani²¹;

²¹ Zaključci Vijeća o doprinosu obrazovanja i osposobljavanja jačanju zajedničkih europskih vrijednosti i demokratskoga građanstva (C/2023/1419), SL C, 1.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>

30. ako je to moguće, u potpunosti iskoriste mogućnosti koje nude programi Erasmus+ i Europske snage solidarnosti za osnaživanje mladih i izgradnju uključivih i otpornih zajednica. Alatima kao što su razmjene mladih i tečajevi osposobljavanja u okviru programa Erasmus+ može se promicati građanski odgoj i kritičko razmišljanje, dok se volonterskim projektima i aktivnostima solidarnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti podupire angažman mladih u suočavanju s društvenim izazovima. Osim toga, suradnička partnerstva i projekti izgradnje kapaciteta u okviru programa Erasmus+ omogućuju suradnju među obrazovnim ustanovama, organizacijama mladih te kulturnim i sportskim institucijama radi promicanja demokratskih vrijednosti, međukulturnog dijaloga i aktivnog sudjelovanja.

U SKLADU S TIM POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE I EUROPSKU KOMISIJU DA,
POŠTUJUĆI NAČELO SUPSIDIJARNOSTI:

31. dodatno promiču aktivno sudjelovanje mladih u demokratskim procesima osiguravanjem da se njihov glas čuje i uvažava pri razvoju politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a;
32. podupiru fizičke i internetske inicijative za izgradnju kapaciteta i razvoj kompetencija kojima se mladima omogućuje da učinkovito sudjeluju u aktivnostima izgradnje zajednice i postupcima donošenja odluka. Cilj takvih napora trebalo bi biti jačanje njihova povjerenja i znanja, kao i njihove otpornosti i predanosti smislenom doprinosu postupcima donošenja odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. U okviru tih inicijativa prednost bi trebalo dati nedovoljno zastupljenim skupinama mladih, posebno mladima s manje mogućnosti i onima kojima prijeti isključenost, putem ciljanih programa informiranja i partnerstava s lokalnim organizacijama.
33. podupiru organizacije mladih, posebno one koje podupiru europske vrijednosti i demokraciju te, ako postoje, nacionalna vijeća mladih, u njihovu radu na aktivnom doprinosu oblikovanju politika koje utječu na živote mladih;
34. dosljedno razvijaju informacijske sustave i okruženja za mlade te dostupnost i pristupačnost informacija jer informiranje mladih ima važnu ulogu u pomaganju mladima da postanu informirani i angažirani europski građani;

35. pojačaju međusektorske napore za promicanje dobrobiti mladih i sprečavanje problema s mentalnim zdravljem, kao i promicanje pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju, usavršavanju, prekvalifikaciji i mogućnostima zapošljavanja za mlade, posebno mlade s manje mogućnosti i one kojima prijeti isključenost, i rade na jačanju njihove otpornosti i psihosocijalnih vještina, kako bi se osiguralo njihovo buduće sudjelovanje u europskom društvenom okviru i ublažile socioekonomske poteškoće;
36. pojačaju napore za poticanje sigurnog i zdravog internetskog okruženja za mlade tako što će ih se zaštititi od izlaganja neprimjerenom sadržaju, dizajnima koji stvaraju ovisnost i negativno utječu na mentalno i fizičko zdravlje te prijetnjama na internetu kao što su dezinformacije i pogrešne informacije, govor mržnje i uznemiravanje, uz istodobno jačanje borbe protiv dezinformacija i promicanje digitalne pismenosti i osviještenosti o kibernetičkoj sigurnosti. Time će se mladima pomoći da prepoznaju i ublaže kibernetičke prijetnje, čime će se doprinijeti stvaranju sigurnijih i otpornijih zajednica;
37. prepoznaju važnost uključivanja mladih u politike o sigurnosti, migracijama i socijalnoj koheziji, zdravlju, obrazovanju i osposobljavanju, kulturi, stanovanju, djelovanju u području klime i okoliša te digitalnoj transformaciji kako bi se oblikovala sigurna i zajednička budućnost Europe i, prema potrebi, razvile međusektorske strategije;
38. potiču suradnju s civilnim društvom i privatnim sektorom kako bi se stvorile mogućnosti za mlade da se suoče s ključnim izazovima, kao što su digitalna transformacija, klimatske promjene i socijalna uključenost. Te bi mogućnosti mogle uključivati naukovanje, stažiranje, poduzetničke programe i suradničke projekte.

39. osiguraju aktivno uključivanje mladih u postupke donošenja odluka i zajedničko osmišljavanje inicijativa kojima se potiču gospodarski rast, sigurnost i inovacije u Europi;
40. olakšaju suradnju među oblikovateljima politika, organizacijama mladih, organizacijama i udrugama civilnog društva, istraživačima i drugim dionicima kako bi se osiguralo da politike za mlade ostanu relevantne i prilagođene promjenjivim potrebama mladih u Europi;
41. dodatno razviju blisku suradnju između mladih iz država članica i mladih iz cijele Europe, posebno iz zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u, kao i iz neeuropskih zemalja, koristeći se mogućnostima dostupnima u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti;
42. dodatno surađuju s međunarodnim organizacijama, uključujući Vijeće Europe i Ujedinjene narode, s ciljem jačanja građanskog angažmana mladih i njihovih organizacija, naglašavajući potrebu za kontinuiranom potporom partnerstvu za mlade između EU-a i Vijeća Europe;
43. pojačaju inicijative za uključivanje mladih u europsku zajednicu, poticanjem razumijevanja europskoga građanstva i vrijednosti te jačanjem njihove povezanosti s europskom zajednicom i njezinim institucijama.

U SKLADU S TIM POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA U SKLADU S NAČELOM
SUPSIDIJARNOSTI:

44. pojača i nastavi na transparentan način, primjerice putem europskih programa, podupirati inicijative kojima se poboljšava znanje o EU-u i doprinosi razvoju zajedničke europske zajednice utemeljene na zajedničkim vrijednostima, uključujući poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina;

45. nastavi podupirati programe i inicijative EU-a za mlade kao što su Erasmus+, Europske snage solidarnosti i dijalog EU-a s mladima te osigura sinergiju s drugim inicijativama politike kojima se promiče razmjena ideja, potiče solidarnost i jača europski identitet među mladima te osigurava da sljednici tih programa i inicijativa imaju snažnu komponentu posvećenu jačanju solidarnosti i sudjelovanja mladih;
46. osigura sinergiju između dijaloga EU-a s mladima i novih participativnih mehanizama EU-a, kao što su dijalozi s povjerenicima o politikama za mlade, Skupina dionika EU-a za mlade i savjetodavni odbor Komisije za mlade, u suradnji s državama članicama, kako bi se oni međusobno nadopunjavali i ostvarili svoj potencijal za uključivanje mladih u postupak donošenja odluka na razini EU-a;
47. pojača uključivost i dostupnost mehanizama sudjelovanja navedenih u točki 46. razmatranjem područja u kojima su potrebna poboljšanja i stečenih iskustava kako bi se postigla bolja zastupljenost različitih glasova, uključujući glas mladih s manje mogućnosti;
48. osigura da se glas mladih uzima u obzir na svim razinama uvođenjem provjere usklađenosti zakonodavstva s pravima mladih na europskoj razini, procjene učinka na mlade ili drugih sličnih instrumenata za uključivanje mladih²²;
49. uzme ove zaključke u obzir pri pripremi sljedeće strategije EU-a za mlade i dijaloga EU-a s mladima nakon 2027., osiguravajući da se područje primjene i ciljevi odražavaju u budućim okvirima politika. Time će se osigurati usklađenost strategije s potrebama mladih i ojačati njihova uloga u izgradnji zajedničke i sigurne Europe.

²² Europska komisija: Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu, *Youth mainstreaming, youth impact assessment and youth checks – A comparative overview* (Uključivanje mladih, procjena učinka na mlade i provjere usklađenosti zakonodavstva s pravima mladih – usporedni pregled), Ured za publikacije Europske unije, 2024., <https://data.europa.eu/doi/10.2797/038401>